

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1:

Titlul proiectului de act normativ

**LEGE privind aprobarea ORDONANȚEI DE URGENȚĂ
pentru modificarea și completarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr.194/2002
privind regimul străinilor în România**

Secțiunea a 2-a:

Motivul emiterii actului normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

Modificările actuale au fost agreate pe parcursul unor ședințe interinstituționale convocate de urgență, la care au participat reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Educației și Ministerului Afacerilor Externe, în vederea adaptării actului normativ la situații de practică actuale și mai ales pentru a evita accentuarea unui vid legislativ care generează situații discriminatorii nejustificate care afectează dreptul la educație al elevilor și străinilor de origine română. Totodată, pe fondul creșterii semnificative a numărului de solicitări de vize de lungă ședere înregistrate de către statul român, ca urmare a emiterii a 200.000 de avize de muncă în perioada 2021-2022, și în vederea prevenirii migrației ilegale și a unor riscuri concrete la adresa securității naționale, se impune adoptarea în regim de urgență modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 194/2002 în vederea aplicării prevederii care ar permite lucrătorilor consulari să solicite documente adiționale pentru vizele de lungă-ședere. De asemenea, prin operarea unei astfel de modificări legislative va fi permisă solicitarea de documente adiționale inclusiv pentru vizele de tranzit și de tranzit aeroportuar, mai ales pentru a clarifica incertitudinile cu privire la solicitările de viză de tranzit înspre zone de conflict armat. Conform reglementării actuale, se pot solicita documente suplimentare doar pentru solicitările de vize de scurtă ședere.

Au fost constatate cazuri în care elevilor străini de origine română înscriși în învățământul preuniversitar particular, de nivel postliceal, nu li s-a permis prelungirea dreptului de ședere, sau, după caz, obținerea dreptului de ședere în România. Aceste situații au fost reclamate la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, precum și la Consiliul Concurenței. Discriminarea a fost constatată inclusiv de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării prin Punctul de vedere emis la data de 11.01.2023, înregistrat cu numărul 968/08.02.2023.

În contextul stabilirii admiterii pe teritoriul României a contingentelor de lucrători străini pentru anul curent, fiind astfel anticipată o măsură similară pentru anii următori, se impune necesitatea urgentă a consolidării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România pentru a se permite extinderea cadrului de examinare a solicitărilor de vize, în vederea evaluării riscului migratoriu la sursă, modificare legislativă care este imperios necesar a fi efectuată prin modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 194/2002, precum și pentru evitarea rapidă a consecințelor negative

aduse elevilor străini de origine română înscriși în învățământul preuniversitar privat și de stat, de nivel postliceal, care s-ar afla în imposibilitatea începerii anului școlar 2023-2024, dat fiind faptul că există posibilitatea unor transferuri de elevi/studenți în cadrul semestrului al doilea sau al anilor școlarii viitori.

Inițiativa actualizării cadrului legislativ menționat aparține Ministerului Afacerilor Externe, Ministerului Afacerilor Interne și Ministerului Educației în vederea reglementării unor aspecte privind statutul elevilor străini de origine română înscriși la unități de învățământ de stat, particulare autorizate să funcționeze provizoriu/acreditate, nivel de învățământ liceal sau postliceal, inclusiv învățământul terțiar nonuniversitar, cu frecvență.

Pe această cale, semnalăm evoluțiile pe plan societal și legislativ în materie de exercitare a autorității părintești de către ambii părinți, a părintelui care exercită singur autoritatea părintească, a părintelui supraviețuitor sau a reprezentantului legal și pentru a preveni cazurile de discriminare a minorilor în baza acestui considerent, iar acest fapt justifică necesitatea de modificare urgentă a criteriilor în materie de documente justificative în vederea obținerii vizelor de către minorii cetățeni străini în baza diverselor modalități de exercitare a autorității părintești.

În plus, prezenta modificare legislativă vizează și condiționarea fiecărei solicitări de viză formulate de către un străin minor de obținere a consimțământului ambilor părinți, al părintelui care exercită singur autoritatea părintească, al părintelui supraviețuitor sau al reprezentantului legal cu scopul prevenirii migrației ilegale, a traficului internațional de minori și a pentru a adăuga o garanție suplimentară în vederea protejării intereselor superioare ale minorilor pe plan internațional.

Nu în ultimul rând, prin operarea modificărilor propuse va fi reglementată o situație întâlnită în practică însă lacunară în legislație în materia solicitării cazierului valabil elevilor străini majori.

În cele din urmă, problematica prelungirii dreptului de ședere al cetățenilor străini, studenți în România, va fi soluționată prin acordarea unei perioade suplimentare de până la 3 luni în vederea evitării situațiilor de ședere ilegală pe teritoriul național cauzate de întârzierile care pot apărea în eliberarea documentelor de către instituțiile de învățământ.

2.2 Descrierea situației actuale

Prin adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 14/2021 pentru modificarea și completarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor din România, s-au operat o serie de modificări care aveau ca scop crearea unui cadru normativ care să permită elevilor străini de origine română, bursieri ai statului român sau exonerați de la plata taxelor de școlarizare să obțină viza de lungă ședere pentru studii. Art. 45, alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor din România conținea anterior un singur alineat cu privire la elevi, la punctul b), care privea doar străinii care participă la un program de schimb de elevi sau proiect educațional. Prin această modificare, a fost adăugat punctul b¹), care permitea străinilor de origine română, bursieri ai statului român sau exonerați de la plata taxelor de școlarizare, înscriși la o instituție de învățământ preuniversitar de stat, ciclul liceal, cu frecvență să solicite viza de lungă ședere în scop de studii.

Aceleași modificări au fost operate și la art. 58, alin. (1), în scopul uniformizării legislative. Anterior, art. 58, alin (a) prevedea condițiile în care pot solicita prelungirea

dreptului de ședere "studentii sau elevii, pentru perioade de până la un an", fără a impune alte condiții cu privire la aceștia, ceea ce permitea obținerea vizei de intrare pe teritoriul României prin intermediul avizului Inspectoratului General pentru Imigrări, precum și obținerea ulterioară a prelungirii dreptului de ședere. Ulterior, art. 58, alin. (a) s-a limitat doar la studenți, în art. (b) – (c) făcându-se trimiterea la cazurile specifice enumerate la art. 45 cu privire la elevi, ceea ce a dus la excluderea unor categorii de elevi prin imposibilitatea obținerii vizei, precum și a prelungirii dreptului de ședere al acestora.

Aceleași schimbări sunt reflectate și în definiția elevului de la art. 2, alin. n¹), conform căreia „elev - străinul care a fost acceptat de o unitate de învățământ preuniversitar de stat sau particulară, acreditată ori autorizată provizoriu potrivit legii, în cadrul unui program de schimb de elevi sau al unui proiect educațional, precum și străinul de origine română, bursier al statului român sau exonerat de la plata taxelor de școlarizare, înscris la o instituție de învățământ preuniversitar de stat, ciclul liceal, cu frecvență;”, definiție restrictivă și limitativă.

La momentul actual, solicitarea documentelor justificative suplimentare, în cazul unor neclarități survenite în cadrul interviului consular este posibilă numai în baza art. 36 alineatul 4, încadrat exclusiv la nivelul solicitărilor de viză de scurtă ședere. Această modificare are în vedere prevederile art. 14 și Anexa II din Regulamentul (CE) Nr. 810/2009 al Parlamentului European și al Consulului din 13 iulie 2009 privind instituirea unui Cod comunitar de vize (Codul de vize), urmând ca modificarea introdusă prin prezenta Ordonanță de Urgență a Guvernului să fie reevaluată în momentul în care România va aplica în totalitate dispozițiile acquis-ului Schengen.

Un aspect definitoriu în analizarea solicitărilor de viză îl reprezintă examinarea elementelor relevante din cadrul interviului consular și concordanța acestora cu documentele justificative prezentate. De asemenea, crearea unui cadru legal care să ofere posibilitatea de a solicita documente adiționale, mai ales în vederea soluționării cererilor de viză de lungă ședere pentru angajare în muncă, studii sau reîntregirea familiei, va îmbunătăți procesul de acordare al cererilor de viză din perspectiva combaterii migrației ilegale și a prevenirii unor riscuri concrete la adresa securității naționale, va servi la prevenirea traficului de persoane și de migranți, va intensifica cooperarea interinstituțională în materia garantării siguranței naționale și va permite o mai bună clarificare a situațiilor incerte în care solicitantul de viză este suspectat că a folosit înscrisuri false sau că a făcut declarații false în cadrul interviului consular.

Astfel, se consideră necesar ca atunci când rezultatele interviului, documentele prezentate și circumstanțele personale ale solicitantului de viză indică neclarități, să poată fi solicitate și alte documente care se consideră a fi necesare pentru soluționarea cererii de viză.

Conform Anexei nr. 1 a Hotărârii Guvernului nr. 443/2022 pentru aprobarea conținutului instrumentului de prezentare și motivare, a structurii raportului privind implementarea actelor normative, a instrucțiunilor metodologice pentru realizarea evaluării impactului, precum și pentru înființarea Consiliului consultativ pentru evaluarea impactului actelor normative, cu modificările și completările ulterioare, prezenta propunere reprezintă o situație extraordinară a cărei reglementare nu a putut fi prevăzută din motive obiective și independente de voința executivului și care nu poate fi amânată deoarece ar atrage consecințe negative asupra elevilor străini de origine română înscrși la unități de învățământ de stat sau

particulare, autorizate să funcționeze provizoriu/acreditate potrivit legii, nivel de învățământ liceal sau postliceal, inclusiv învățământul terțiar nonuniversitar, cu frecvență, care s-ar afla în imposibilitatea începerii anului școlar 2023-2024, situație care ar avea un impact semnificativ asupra frecventării de către aceștia a cursurilor preuniversitare prevăzute prin lege.

2.3 Schimbări preconizate

Prin proiectul de modificare a actului normativ sunt avute în vedere, în principal, următoarele:

- armonizarea sintagmei elev, cuprinse la art. 2, n¹) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor din România cu cele prevăzute de Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023;

- includerea instituțiilor de învățământ preuniversitare, liceale sau postliceale, de stat sau particulare, în art. 58 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor din România;

- introducerea unor completări în ceea ce privește documentele ce trebuie prezentate de către străinul minor, solicitant al vizei de intrare pe teritoriul României;

- adaptarea legislației naționale la noile realități societale în materia titularilor autorității părintești;

- ajustarea cadrului normativ național în vederea reducerii distincțiilor aplicabile în cadrul regimului legal al elevilor străini și străini de origine română în funcție de instituția de învățământ la care studiază (de stat sau privată), respectiv cu privire la deținerea sau nu a calității de bursier al statului român;

- reglementarea situației elevilor străini, majori, din perspectiva eligibilității de a solicita viză națională;

- prelungirea duratei dreptului de ședere pentru studenții străini cu 3 luni, pentru a permite realizarea formalităților pentru înscrierea la următorul ciclu de învățământ și obținerea tuturor documentelor necesare pentru prelungirea dreptului de ședere pe teritoriul României, aceasta neafectând transpunerea în dreptul intern a Directivei 801/2016 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe pentru cercetare, studii, formare profesională, servicii de voluntariat, programe de schimb de elevi sau proiecte educaționale și muncă au pair, în sensul art. 4 alin. (2) din directiva anterior amintită, potrivit căruia “Prezenta directivă nu aduce atingere dreptului statelor member de a adopta sau de a menține dispoziții mai favorabile pentru resortisanții țărilor terțe cărora li se aplică prezenta directive în ceea ce privește articolul 10 alineatul (2) litera (a), articolele 18, 22, 23, 24, 25, 26, 34 și 35 și art. 18 (2)”, având în vedere că art. 18 (2) stipulează faptul că “Perioada de valabilitate a unei autorizații pentru studenți este de cel puțin un an sau coincide cu durata studiilor în cazul în care aceasta din urmă este mai scurtă (...)”;

- completarea listei de documente justificative solicitate elevilor și studenților străini în vederea solicitării prelungirii dreptului de ședere pe teritoriul României;

- consolidarea instrumentarului deținut de către personalul consular în vederea evaluării, cu o mai mare precizie, a riscului migratoriu sau la adresa securității naționale.

2.4 Alte informații

Nu sunt.

Secțiunea a 3-a
Impactul socioeconomic

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.2 Impactul social

Armonizarea sintagmei *elev* din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor din România cu cele prevăzute de Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023 va extinde posibilitatea garantării accesului la cultura și limbă română a elevilor străini și a elevilor străini de origine română, fapt care consolida eforturile naționale în materie de promovare a culturii naționale și de protejare a comunităților de etnici români aflați în afara teritoriului național.

3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Prezentul act normativ va extinde accesul cetățenilor străini și a cetățenilor străini de origine română la educație pe teritoriul României, fapt care va permite o mai bună garantare a dreptului la învățătură pentru aceștia.

În aceeași măsură, prin îmbunătățirea cadrului legislativ în materie de acces la educație al cetățenilor străini și a cetățenilor străini de origine română se va asigura o mai bună garantare a dreptului de acces la cultură.

3.4 Impactul macroeconomic

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.6 Impactul asupra mediului înconjurător

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

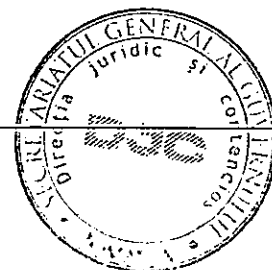
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Modificările dorite a fi implementate prin prezentul act normativ vor permite promovarea oportunităților de învățare și lărgirea paletelor de opțiuni în materie de acces la educație, fapt care va servi la atingerea obiectivului 4: Educație de calitate din cadrul Obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU.

3.9 Alte informații

Nu sunt.

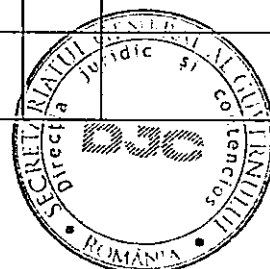

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri.

Proiectul de act normativ nu are impact asupra bugetului general consolidat.

- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. impozit pe profit						
ii. impozit pe venit						
b) bugete locale						
i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
b) bugete locale:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						

4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: a) fișa financiară prevăzută la art.15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.						
4.8 Alte informații						

Secțiunea a 5-a
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1 Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

Actul normativ va modifica Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE).

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect, proiectul de act normativ nu aduce atingere dispozițiilor Directivei 801/2016, în sensul art. 4 alin. (1) din actul normativ european.

5.3.1 Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3.2 Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect..

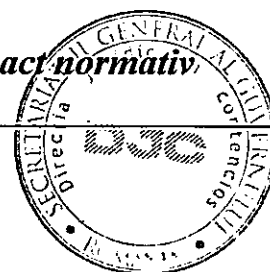
5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Nu sunt.

5.6. Alte informații

Nu sunt.

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Nu sunt.

6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate.

Nu este cazul.

6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

Nu este cazul.

6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Nu este cazul.

6.5 Informații privind avizarea de către:

a) Consiliul Legislativ

b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării

c) Consiliul Economic și Social

d) Consiliul Concurenței

e) Curtea de Conturi

Proiectul actului normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr.1175/2023

6.6 Alte informații

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

Au fost respectate prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cu modificările și completările ulterioare. Acțiunea de informare a fost realizată prin afișare în pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Externe.

7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 8-a

Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Instituțiile publice responsabile de implementarea măsurilor cuprinse în proiectul de act normativ sunt Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Educației.

8.2 Alte informații

Nu sunt.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.194/2002 privind regimul străinilor în România, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

